STICHTING DIALOOG
Holland - România

JURNAL

NIEUWSBRIEF ST. DIALOOG

NOVEMBER 2022

INHOUD

Voedselpakket/Treinreis/Kerstrecept 2
Onderwijsproject 3-5
Overzicht bestedingen sept. 6
Huisreparaties 7-11
Nieuws uit Roemenië 11
Periodieke giften /Corruptie/Fijn bericht 12
Colofon 12

VAN DE REDACTIE

November 2021 schreven we dat we hoopten dat we in 2022 op alle fronten meer tot stand zouden kunnen brengen dan in coronajaar 2021. Dat is gelukt!
Onze uitgaven overstijgen het inflatiecijfer met dubbele cijfers. Een beetje boven onze stand zelfs, maar volgens ons is het prima de reserves aan te spreken als het doel de middelen heiligt.
Op onderwijsgebied zien we terug op een vruchtbaar jaar. De Industrieschool van Râmnicu Sărat werd voorzien van heel veel broodnodige materialen voor de praktijklokalen, voor een bedrag van € 5.900. Onderwijspakketten werden aan 382 basisschoolleerlingen en 175 middelbare scholieren uitgereikt en dat was veel meer dan in de coronajaren. Verder konden we weer 7 studenten op weg helpen met hun vervolgopleiding Verpleegkunde dankzij onze studiebeurs. U leest er meer over op pag. 3-5.
Natuurlijk blijft er nog veel te wensen over, vooral bij de Industrieschool, zie pag. 5.
Helaas ontbraken de middelen om gezinnen van brandhout te voorzien deze winter. Maar misschien heeft u een oplossing? Zie kader.

Heeft u de Energietoelage van de overheid niet echt nodig denk dan eens aan uw contactgezin

Als 'aannemersbedrijf' kregen we veel 'opdrachten'. Zeven gezinnen mochten zich verheugen op aanzienlijke verbeteringen aan hun wooncomfort, en dat voor een appel en een ei als je er Nederlandse tarieven bijhaalt. We praten u bij op pag. 7-11. En nog iets: u kunt ook alles **in kleur** lezen op onze site.

Voedselpakketten KERST

Het uitdelen van een voedselpakket voor de armste gezinnen in december is al jaren een onderdeel van onze activiteiten. Ook dit jaar. Voor slechts maakt u een gezin al blij. Lees meer op pag. 2.

Financieel overzicht:

Met uw donaties van september werd maar liefst **€ 4.365** overgemaakt, in contanten, voor **37 fam.**

Alle gevers onze hartelijke dank !!

Als u dit kwartaal uw gezin wilt ondersteunen zorgt u dan dat uw bijdrage **uiterlijk op 8 december** op de rekening van de St. Dialoog staat: **NL92RABO0343711109** o.v.v. R-nr. + naam Roemeens gezin).

Houdt u s.v.p. wel aan deze datum.

VOEDSELPAKKET 2022 HÉT CADEAU VOOR UW CONTACTGEZIN

Onze gezinnen hebben het in de winter niet makkelijk (nooit eigenlijk) en de laatste twee jaar al helemaal niet. De inkomsten zijn toch al minder dan in de zomer, want er is dan geen seizoenarbeid in de (land)bouw. Er gaat steeds meer geld naar energie en en de voedselprijzen zijn sterk gestegen, vooral van brood, suiker, meel, olie en zuivelproducten, maar ook van groenten en vlees. Ook deze gezinnen willen graag met de feestdagen van december eens wat extra aan de kinderen (of bij ouderen aan zichzelf) geven. Een voedselpakket komt aan die behoefte tegemoet.
Vorig jaar konden we voor de Kerst **177** voedselpakketten aan de armste gezinnen van onze doelgroep uitreiken. Ons streven is nu **200** pakketten. Het voedselpakket wordt in Roemenië gekocht bij een kruidenier in Râmnicu Sărat die al jaren de voedselpakketten klaar maakt. *Dialoog legt € 6 per pakket bij* (voedsel is nu 20 % duurder dan in 2021).

Het pakket zal als volgt zijn samengesteld:

- 2 kg rijst	**- 10 kg aardappelen**
- 1 kg macaroni	**- 1 kg schapenkaas**
- 2 L zonnebloemolie	**- 1,5 kg kip**
- 1 kg suiker	**- 500 g margarine**
- 1 kg tarwemeel	**- 600 g wasmiddel**
- 1 kg maïsmeel	**- 1 draagtas**

€ 30 per pakket
Stort wel vóór 8 december

Met de trein

Waarom hadden we niet gewoon het vliegtuig genomen? Meegesleept door alle verhalen over klimaatopwarming, CO_2-uitstoot, ecologische voetafdruk en andere krantenkoptermen dachten wij de planeet eens een plezier te doen en de trein te nemen. De reis was wel vele malen duurder, en vele malen trager. En, zo bleek, ook vele malen onbetrouwbaarder. Aan dat laatste droeg de NS-staking in augustus ook nog een steentje bij, maar de DB, Deutsche Bundesbahn, kan er ook wat van. Treinen die zomaar uitvallen, treinen die opeens van een ander perron vertrekken, of veel te laat aankomen zodat je je overstap mist, gedoe in de propvolle treinen om je gereserveerde plaats te bereiken met al je koffers, we hebben van alles meegemaakt, maar uiteindelijk misten we de nachttrein vanuit Wenen naar Roemenië (van te voren hadden we die kans al ingeschat op 10%). Dat betekende een hele dag in Wenen blijven tot de volgende nachttrein, een duur grapje. Vertrekken NL: woensdagochtend in de vroegte, aankomen RO: vrijdagmiddag, 2 nachten en 6 treinen verder. Terwijl het internationaal vliegverkeer tot grote hoogte steeg, is een soepel verlopende treinreis voorlopig nog een wensdroom. Gelukkig verliep onze terugreis een dagje vlotter, al geldt dat 'vlot' niet bepaald voor het traject over Roemeens spoor waar de gemiddelde snelheid ca. 45 km/h bedraagt en waar je, als je uit het raampje hangt, moet uitkijken geen boomtak in je gezicht te krijgen.
Welkom in de trein!

Ons Kerstrecept 2022

Kom je in Roemenië op een feestje, met eten, een bruiloft, een doopfeest, een jubileum, etc, dan kun je er donder op zeggen dat je '**sarmale**' voorgeschoteld krijgt. Dat zijn rolletjes gehakt met rijst, gewikkeld in druiven- of koolbladeren. Zeer smakelijk. Hier het recept met kool.

Trek van een witte kool de bladeren los en kook deze 15 minuten in ruime pan met water en citroensap van een halve citroen (of in brooddrank-Ecoplaza) tot ze slap genoeg zijn om rolletjes mee te maken. Kook vervolgens 100 g rijst 10 minuten met een half theelepel zout. Snij 1 ui fijn en bak deze in olie. Doe 350 g gehakt (half om half) samen met de ui, de rijst, 2 tl dille, 2tl bonenkruid, zout en peper in een kom en meng dit goed. Stop nu in alle koolbladeren wat gehaktmengsel. Wikkel het koolblad om het gehaktmengsel en vouw het blad goed naar binnen. Snij de rest van de koolbladeren in kleine stukjes en doe de helft in een grote pan met wat water en 2-3 gesneden tomaten of 1 blikje tomatenpuree. Doe de rolletjes over de gesneden kool. Leg **op** de rolletjes de rest van de gesneden kool. Deksel erover en 25 minuten koken.

Eet smakelijk!

ONDERWIJSPROJECT KIND NAAR SCHOOL

Het project Kind naar School is bedoeld om de financiële drempel voor het volgen van basisonderwijs (6-14 jaar) en middelbaar onderwijs (15-18 jaar) te verlagen. De kinderen komen allemaal uit gezinnen die maar nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden en voor wie uitgaven aan schoolmateriaal een grote belasting vormt. Vaak zo groot dat de kinderen thuisgehouden worden. Deze blijven daardoor in de vicieuze cirkel van armoede-ongeletterdheid-armoede hangen. Via dit project voorzien wij deze kinderen van het vereiste onderwijsmateriaal waarmee ze toegelaten worden tot de scholen.
De betrokken basisschoolleerlingen komen uit de stad Râmnicu Sărat en enkele dorpen in de regio daaromheen, te weten Topliceni en Buda. De kinderen uit Râmnicu Sărat komen van tal van scholen. Gelukkig was het dit jaar weer mogelijk vanwege de opheffing van coronamaatregelen om ook de laatstgenoemde leerlingen van een pakket te voorzien.
Ook bij de industrieschool in Râmnicu Sărat (15-18 jaar), een soort VMBO-opleiding, was uitdelen mogelijk omdat ook deze school normaal is opgestart.
Twee bestuursleden van Dialoog waren aanwezig om de inhoud van de pakketten te controleren, toe te zien op het uitdelen en de administratie bij te houden.
De pakketten worden ieder jaar gevuld (al 16 jaar) door de firma Tudose uit Buda. Een enorme klus die desondanks gratis wordt geleverd. We zijn daar de firma Tudose erg erkentelijk voor.

Basisschool

Op 3 september zijn de pakketten op de basisscholen en in Râmnicu Sărat uitgedeeld. Voor de dorpsscholen van Topliceni en Buda gaan we uit van de lijsten met leerlingen die door de sociale dienst en de directies van de scholen zijn samengesteld op basis van de inkomenspositie van de ouders of verzorgenden. Ieder kind moet de uitnodiging van de school voor deze gebeurtenis laten zien. Verder zijn er enkele docenten van de school aanwezig die de leerlingen kennen. Voor de leerlingen van Râmnicu Sărat die van allerlei basisscholen in de stad komen konden we alleen maar uitgaan van de lijst met uitgegeven pakketten in 2019. Het was dus vrij onzeker of al die leerlingen ook drie jaar waren opgeschoven en ook nog steeds naar school gingen. Het aantal uitgedeelde pakketten per leerjaar vindt u in de tabel.

Aantal uitgedeelde pakketten

	Topliceni/Buda	Râmnicu Sărat
Cl. pregătitoare*/Klas I	44	22
Klas 2/3	63	27
Klas 4	32	17
Klas 5/8	118	59
Totaal	257	125

(*cl. pregătitoare = groep 3 bij ons)

De kosten hiervan bedroegen **€ 6.520**

Voor Topliceni en Buda kwam het aantal uitgedeelde pakketten volledig overeen met de verwachting. Dat is niet verwonderlijk omdat de directie zelf de lijst mee had samengesteld en precies weet welke leerlingen naar school zullen komen en wie niet.

Middelbare school

Op 3 september en 13 september zijn pakketten aan middelbare scholieren uitgereikt. Op de Industrieschool 144 pakketten en aan leerlingen van andere middelbare scholen in Râmnicu Sărat 31. In totaal 175 pakketten á € 22,35, **totaal € 3.911.**

Overgebleven pakketten

Er bleven ook pakketten over, vooral van klas 5-8 en van de middelbare school, de laatste betreft dan alleen de leerlingen van andere middelbare scholen dan de Industrieschool in Râmnicu Sărat. De oorzaak zoeken we vooral in het feit dat we twee jaar lang geen zicht hebben gehad op het aantal leerlingen dat in Râmnicu Sărat naar school ging vanwege corona. Mogelijk zijn een aantal kinderen

met hun ouders naar het buitenland gegaan om te werken. Dit heeft geleid tot een overschatting en daardoor een te grote bestelling. Deze pakketten blijven onder de hoede van de firma Tudose en kunnen volgend jaar gewoon meegenomen worden.

Totale kosten van dit onderwijsproject

De totale kosten van het project Kind naar School, inclusief de overgebleven pakketten, komen op **€ 11.415.** We hebben deze kosten kunnen dekken dankzij een subsidie van de Stichting W.M. de Hoop en van een stichting die anoniem wenst te blijven.

Vervolgopleidingen

Al vele jaren financiert Dialoog het schoolgeld voor leerlingen van de beroepsopleidingen Algemene Verpleegkunde en Apothekersassistent aan het college Nicolae Paulescu, nu in het dorp Oreavu, dat tegen Râmnicu Sărat aan ligt. De kosten bedragen **€ 370 per** student per jaar.

Dit gaat als volgt in zijn werk. De opleiding stelt op basis van haar kennis over de woon- en financiële situatie van hun studenten een lijst op van studenten die hiervoor in aanmerking komen. Dit jaar telde deze lijst 8 namen. Tijdens ons verblijf in september gaan we al deze studenten thuis langs, bekijken we hoe ze wonen, waar ze van moeten leven en hun motivatie voor de opleiding waarna we direct een besluit nemen over wel of niet steunen. Ook dit jaar was dat niet moeilijk, één student viel af maar de rest kwam overduidelijk in aanmerking voor financiële steun.

Een kort overzicht.

Vijf studentes zijn tussen de 20 en 24 jaar, tweede of derdejaars, waarvan één weduwe. De meesten van hen wonen op behoorlijke afstand van Râmnicu Sărat en zijn aangewezen op het voor hen dure openbaar vervoer om op school te komen. Vaak wonen ze bij een grootmoeder in en verdienen ze wat bij maar lang niet genoeg om de maand door te komen. Eén meisje is gehandicapt en kan alleen met een rollator de straat op. Sommigen hebben al een kind. Twee studentes zijn ouder, resp. 37 en 39 jaar, derdejaars, beiden met kinderen en gescheiden of in (vecht-)scheiding. Ook zij werken erbij, maar verdienen ontstellend weinig: bijvoorbeeld de vrouw van 39 die als kelner in een restaurant werkt voor €350 per maand maar tegelijkertijd €163 aan kale huur moet betalen.

Stuk voor stuk vonden wij de situaties schrijnend en moeilijk genoeg om hen in aanmerking te laten komen voor onze steun. Ze volgen allemaal de opleiding Verpleegkunde

De studenten tekenen een contract waarin ze beloven ons op de hoogte te houden van hun vorderingen en examenresultaten, dan wel berichten als ze onverhoopt met de studie stoppen (zodat wij de financiering stopzetten). Ook door de school zullen we geregeld op de hoogte gehouden worden.

Dialoog betaalt het schoolgeld voor hen in termijnen, daar hebben de studenten verder geen omkijken meer naar.

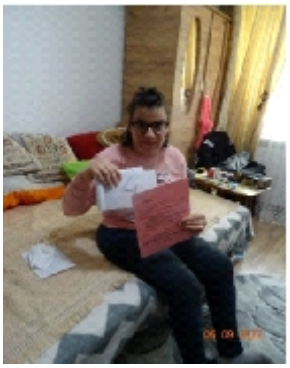

WENSDROMEN

Bij ons bezoek aan de Industrieschool in Ramnicu Sarat hebben we geïnformeerd waar de school nog veel behoefte aan heeft en waar Dialoog eventueel nog in zou kunnen voorzien. Dat bleek niet tegen dovemansoren gezegd. Verschillende praktijklokalen, zoals die voor autoreparatie, elektra en metaalbewerking, zien er niet uit, zijn nodig toe aan renovatie van deuren en enkelglas ramen, opfrisbeurten voor de muren om ze wat minder grauw te maken en nog steeds ontbreken veel voor de lessen noodzakelijke instrumenten. Dat laatste ondanks het feit dat Dialoog daar al veel geld in gestoken heeft dit jaar. Bij het lokaal voor autoreparatie is een nieuwe deur wel erg noodzakelijk omdat via de huidige buitendeur geen auto kan passeren, tja, dat schiet dus niet op met die lessen.

We kregen dus binnen de kortste keren een hele waslijst van wensen, van de gymjuf t/m de bibliothecaresse. Even optellen van de verlanglijstjes leidde tot de som 69.604 RON of wel 14.292 EURO. Dat is niet iets wat we zomaar kunnen ophoesten. Wellicht is een sponsor bereid om een deel te financieren. We hebben de school niets beloofd, maar we gaan ermee aan de slag. De leerlingen, de meeste uit kansarme milieus, verdienen goed onderwijs en de maatschappij heeft grote behoefte aan de vaardigheden waarin zij geschoold worden. Naar de directie toe hebben we ook aangedrongen op meer initiatief om subsidies van de overheid binnen te harken.

Schooluitval

Ongeveer 25 procent van de leerlingen in het Roemeense onderwijssysteem valt uit voor ze de laatste klas van het middelbaar onderwijs, dus van het einde van de leerplicht, hebben voltooid. Het begint al vroeg met de basisschool, daar haalt al ruim 21 % van de leerlingen de eindstreep (dat is klas 8 in Roemenië) niet en gaat dus niet door naar een middelbare school. Van de groep die wel doorgaat valt vervolgens nog eens 15 % uit. Op het platteland zijn de cijfers ongunstiger dan in de steden. Schooluitval is nog steeds een alomtegenwoordig fenomeen in het Roemeense onderwijssysteem, en de oplossingen om deze percentages te verminderen zijn de programma's "School na school" en "Warme maaltijd op school". De inspanningen van de overheid worden aangevuld door ngo's die bovendien zorgen voor naschoolse activiteiten, schoolbenodigdheden en voedsel voor de leerlingen.

Warme maaltijd op school

De Roemeense regering is een pilotprogramma gestart,, geheten "Warme maaltijd op school", waaraan 6 scholen uit de provincie Buzău deelnemen, waarvan één basisschool uit Râmnicu Sărat. Deze scholen krijgen dit schooljaar gratis voedselondersteuning, bestaande uit een warme maaltijd of voedselpakket met een limiet van ca. € 3/dag. Totale kosten € 595.000. Hopelijk volgend jaar meer scholen.

Kinderen die kinderen maken

Één op de tien kinderen wordt in Roemenië geboren uit een minderjarige moeder. In de EU neemt Roemenië de eerste plaats in wat betreft geboortes bij meisjes onder de 15 jaar. Van de minderjarige moeders gaat 83 procent niet meer naar school en 64 procent van hen stopte met school voordat ze zwanger werden. Vier op de tien zwangere en minderjarige moeders hebben tijdens de zwangerschap geen toegang tot andere medische diensten, behalve huisartsengeneeskunde. Hieraan gerelateerd is dat Roemenië op de eerste plaats in de EU staat wat betreft het sterftecijfer van kinderen jonger dan één jaar. Ook de moedersterfte is groot. Behalve onwetendheid doordat de kinderen niet naar school gaan is ook (mede daardoor) het niet gebruiken van voorbehoedsmiddelen een oorzaak. Dat is dan weer gebaseerd op religieuze redenen, het feit dat de partner het er niet mee eens is of gebrek aan geld.

WAT HEBBEN WE GEDAAN MET € 31.920 ?

1 gezin kreeg **een wasmachine** : **€ 223**

4 gezinnen hebben **een fornuis en 2 gezinnen een 3-pits kookstel** gekregen: **€ 716**

€ 10.431 aan onderwijspakketten voor:
* **382** kinderen in het basisonderwijs
  & 175 middelbare scholieren

€ 860 voor:
* **2 termijnen** collegegeld **voor 7 studenten** vervolgonderwijs

37 gezinnen hebben **cashgeld** gekregen van hun NL contact gezin**:**
€ 4.365

bij **7 gezinnen** worden **huisreparaties** uitgevoerd:

totaal
€ 15.325

Hoe gaan we te werk?

Na twee jaren van beperkte activiteit door de corona-epidemie konden we dit jaar weer 'gewoon' aan de slag voor dit project. In het kort onze werkwijze. We lopen door de sloppenwijken en komen al gauw families tegen die ons vragen bij hen te komen kijken naar de woonsituatie. Het zijn vrijwel altijd families die wij al kennen van andere projecten, zoals het onderwijsproject, en die ook ingeschreven staan bij de sociale dienst. Dat betekent dat het gezin weinig of geen inkomsten heeft en van enige bijstand kan 'genieten' al moet u zich daarbij niet al te veel van voorstellen. Regelmatig komen we gezinsinkomens van € 100 tot 200 tegen. We nemen een kijkje bij het gezin en informeren uitvoerig naar de gezinssituatie, de inkomsten en uiteraard naar de woonsituatie en -wensen. Als we tot de conclusie komen dat hulp op zijn plaats is, maken we een inventarisatie van de benodigde materialen, bespreken we vergoeding voor ingehuurde arbeid (soms van buiten, soms van binnen het gezin) en gaan we de kosten berekenen. De volgende stap is naar een of meer bouwmarkten om materialen te bestellen die vervolgens afgeleverd worden. Omdat men meestal direct aan het slag gaat kunnen we vaak tijdens ons verblijf in september nog het eindresultaat bekijken of anders de voortgang van de werkzaamheden. Via Whatsapp worden we meestal goed op de hoogte gehouden.

Bij ons loopt de bouw geen vertraging op !!

We hadden hiervoor 8 dagen ter beschikking. Vijf projecten zijn (1 t/m 5) inmiddels afgerond, twee nieuwbouwprojecten (6 en 7) zijn in vergevorderde staat en kunnen eind november betrokken worden.

1. Fam. Ciupitu Luminiţa

De gezins- en woonsituatie

Een alleenstaande vrouw van 49 met vier kinderen waarvan twee meisjes, van 24 en 21 jaar, blind. Zij verzorgt en begeleidt de meisjes volledig, tot en met de gang naar de WC in de tuin. Het huis heeft drie kamers, 2 bedden, een canapé, een kapotte wasmachine, een fornuis waarvan nog maar 1 pit werkt en een kapotte kraan. De oudste dochter heeft al vier kinderen en een echtgenoot die komt en gaat wanneer hij wil en haar slaat. Met 9 personen slapen ze op die twee bedden, canapé en op de grond. Alles ziet er desondanks schoon en verzorgd uit. De WC in de tuin heeft alleen een gat in de grond, niets om op te zitten, best een probleem voor een blind meisje! Dakgoten ontbreken waardoor bij regen het terrein erg modderig wordt. De enkelsteens muren zijn niet geïsoleerd, het kost nogal wat moeite het warm te houden in een koude winter. Ze leeft van € 206 per maand, door een uitkering voor de mantelzorg van de blinde meisjes en haar eigen werk (schoon maken bij andere mensen).

De hulp van Dialoog

- Een nieuwe wasmachine
- Een nieuw 4-pits fornuis, plus eenmalig een vulling van de butaanfles
- Een nieuwe kraan
- De WC krijgt een zit met normale WC-bril; de buitenzijde wordt van extra hout voorzien
- Het hele huis krijgt aan de buitenzijde polistyreen, die wordt bepleisterd, voor warmte-isolatie
- Op de plaatsen waar gelopen wordt komen dakgoten en enkele regenpijpen.
- Een metalen deksel op de schoorsteen

Het werk wordt uitgevoerd door een man met bouwervaring, die zelf ook behoort tot een gezin dat veel steun ontvangt, en daarom bereid was het werk voor een laag tarief uit te voeren.

Totale waarde van de gegeven hulp

- materialen : € 1358
- arbeidsloon € 208

2. Fam. Ţiganuş Luciana

De gezins- en woonsituatie

Weduwe met drie kinderen (9, 14 en 18). Haar echtgenoot van 39 overleed in januari 2022. Ze woonde jarenlang in verschrikkelijke omstandigheden in 'sociale woningen' van de gemeente. In 2019 kregen ze van de gemeente een terreintje aangewezen waarop haar man, bouwvakker, een huisje bouwde. Het huis heeft twee kamers, een halletje en een niet voltooide keuken. Water alleen in de tuin op 10 m van het huis, maar de put waarin de kraan staat was niet in orde. In de tuin ook een traditionele poepdoos die echter helemaal vol is. Ze woont samen met haar

schoonmoeder, waarmee ze het niet goed kan vinden. In huis twee bedden, een koelkast en fornuisje, TV en een kleine kast voor de kleren. Een kachel (soba) ontbreekt. Het huis is wel aan de buitenzijde geïsoleerd, dak niet. Het halletje is niet afgewerkt, cementen vloer. De oudste dochter slaapt bij de schoonmoeder en de moeder slaapt met de andere twee kinderen in één bed. Ze leeft van de kinderbijslag en haar magere loon bij een abattoir.

De hulp van Dialoog

- Nieuwe put in de tuin met stenen en cement.
- Vanaf de put wordt een waterleiding doorgetrokken naar de keuken
- In de keuken een kraan met wasbakje en keukenkastje eronder
- In een andere hoek van de tuin komt een nieuwe 'poepdoos', ommuurd, en met een twee meter diep bassin
- Op veel belopen plaatsen dakgoten en regenpijpen
- Een stenen kachel (soba) met schoorsteen
- In twee kamers + hal wordt het plafond geïsoleerd met isolatiedekens; in de hal vernieuwing van het plafond.
- In het halletje wordt een parketvloer gemaakt op de cementenondervloer
- De muren van het halletje worden gestuukt.

Nieuw toilet

dakgoot in wording

Het werk wordt uitgevoerd door een man met bouwervaring, kennis en buurman van mevr. Tiganus, die ook bereid is het uurtarief laag te houden.

Totale waarde van de gegeven hulp

- Materialen : € 1585
- Arbeidsloon: € 680

3. Fam. Chioru Lucian

De gezins- en woonsituatie

Gezin met 6 kinderen en ook nog twee kinderen die overleden zijn. De oudste (25) werkt in Duitsland. Overige kinderen 17, 13, 12, 9 en 5 jaar. Hij werkt af en toe in de bouw. Ze wonen in een krot dat van zijn moeder geërfd is. Water in de tuin, maar afgesloten omdat jarenlang de rekening niet is betaald. Elektriciteit afgesloten om de zelfde reden. Daarom een draad naar de buren, maar die betaalt hij veel te veel voor de geleende stroom en veel ruzie daardoor. Om elektra en water weer aangesloten te krijgen moeten er eerst boetes

betaald worden. In huis is het een enorme bende. Een halletje dient als keuken, van het fornuis werkt nog maar 1 pitje. Drie kamers waarvan twee zonder ramen, de soba is kapot, een wc zonder licht, kasten in de tuin, overal liggen kleren, schoenen, schoolspullen, plastic zakken, emmers, wasgoed, een slaapkamer met cementen vloer. Een huishouden van Jan Steen.

We hebben hem gecharterd om het werk uit te voeren bij fam. nr.1. Omdat hij zelf al zoveel hulp kreeg van Dialoog heeft hij dat voor een bescheiden bedrag gedaan.

De hulp van Dialoog

- Om weer water en elektra te krijgen hebben we die boetes voor hem overgenomen
- Een nieuw fornuis
- Parket in een slaapkamer
- Een soba voor een slaapkamer + schoorsteen

Het installatiewerk kan Chioru zelf doen en daar betalen we uiteraard niets voor.

Totale waarde van de gegeven hulp

- Materialen incl. boetes: € 1143

4. Nedelcu Stanica

De gezins- en woonsituatie

Vrouw met 3 kinderen, aan één oog blind en gehandicapt aan een been. Woont in een huis dat door Dialoog werd gebouwd in de jaren 2000-2004. Bewoont daarvan 1 kamer met halletje, de andere kamer wordt bewoond door haar man met wie ze geen contact meer heeft. Een dochter op de middelbare school en twee zoons die in de bouw werken en af en toe thuis komen. In de kamers een bed, een kapot fornuis, een lege koelkast, geen tafeltje om bijvoorbeeld huiswerk te ma-

ken. Ze heeft wel elektriciteit maar water alleen in de tuin. De deur en het raam zijn heel oud en slecht isolerend. In de hal alleen een cementen vloer. In het dak zitten beschadigingen. Ze leeft van de kinderbijslag, van een gehandicaptenuitkering en van wat haar oudste zoon soms afschuift.

De hulp van Dialoog

- Materiaal voor dakreparatie
- Een buitendeur met thermopane
- Een thermopane raam
- Een nieuw fornuis met aansluitslang
- Parket voor in het halletje
- Geld voor een vulling van de butaanfles

Het werk kan door de zoons uitgevoerd worden en wordt niet door ons vergoed.

Nieuw fornuis

Oude raam eruit

Totale waarde van de gegeven hulp

- Materialen: € 800

5. Fam. Lăcătuş Mirela

De gezins- en woonsituatie

In de jubileumeditie van augustus al uitvoerig beschreven gezin. Ouders, 5 kinderen, schoondochter met baby van drie maanden. Huisje met twee kamers (9 personen!). In het voorjaar hebben we hen voorzien van water in huis, een nieuwe wasmachine, een raam, een binnendeur en mogelijke aansluiting op de riolering. Er is geen toilet aanwezig, men doet zijn behoefte in het veld (of op het erf!). Fornuis werkt niet.

De hulp van Dialoog (v.a. april)

- Aansluiting op het waternet van Râmnicu Sărat
- Installatie van een kraan in de tuin en in het woonhuis, met wasbakje en keukenkastje
- **Een ommuurde WC in de tuin, met 2m diep bassin, compleet met zitje + WC-bril** (in sept.)
- Nieuwe pvc-deur en thermopane raam
- **Een nieuw fornuis met slang** (sept,)
- Een wasmachine

Het werk wordt uitgevoerd door een buurman (ver familielid) tegen betaling.

Totale waarde van de gegeven hulp

- Materialen: € 1135
- Wateraansluiting : € 1148
- Arbeidsloon: € 574

NIEUWBOUW

6. Fam.Dimofte Ionuţ

De gezins- en woonsituatie

De oudste zoon, 21 jaar, van Mirela Lacatuş heeft een vriendin van 18 en met haar een dochtertje, geboren in augustus '22. Hij woont samen met de familie van zijn moeder en haar man(9 personen). Wanneer hij kan werkt hij in de bouw voor een schamele € 20/dag. Hij is op het erf van zijn moeder begonnen aan de bouw van een eigen huisje. Door gebrek aan materialen en geld kon hij niet verder.

De hulp van Dialoog

· Materialen om het huisje verder op te trekken en zodanig af te bouwen dat in ieder geval 1 kamer voor de winter bewoond kan worden, dus ook met soba.
- geld om ingehuurde arbeid te betalen. Hijzelf kan ook meebouwen en krijgt van ons een bescheiden vergoeding.

Totale waarde van de gegeven hulp

- Materialen + arbeidsloon: € 4.370

7. Negrea Nicoleta

De gezins- en woonsituatie

Alleenstaande vrouw van 22, zwanger, woont bij haar moeder. Vader in de rolstoel. Broers (3), ook met elk een vrouw en kinderen en een zusje wonen ook op het ouderlijk adres, met zijn allen 16 personen in vier kamers. Ze is, geholpen door verschillende werklieden, begonnen om een huis te bouwen naast dat van haar moeder. Nadat de muren tot op de helft waren gevorderd was het geld helaas op en sinds de vorige winter is er niets meer gedaan.

De hulp van Dialoog

- Net als bij het vorige project ondersteunen we met materialen en geld om voor de winter tenminste 1 kamer bewoonbaar te krijgen, ook met soba. Haar broers kunnen veel meewerken en daarnaast wordt professionele hulp ingehuurd.

Totale waarde van de gegeven hulp

·Materialen + geld voor arbeidsloon: € 4.917

Europese hulp voor huisreparaties

Ongeveer een kwart miljoen Roemenen die moeilijk rond kunnen komen kunnen vouchers tot 4.000 lei (ca. € 820) krijgen. Het geld kan worden gebruikt om het huis te renoveren en apparaten te kopen/ vervangen. De autoriteiten hebben aangekondigd dat de vouchers bedoeld zijn voor mensen die niet kunnen werken, ouderen zonder ondersteuning en gezinnen met méér dan vier kinderen. De maatregel geldt vanaf volgend jaar, maar tot die tijd moet hij ook nog worden goedgekeurd door de Europese Commissie.

We zijn altijd blij met iedere maatregel die de armen tegemoet komt, maar geen enkel gezin dat we geholpen hebben met hun huis zou er baat van gehad hebben, want al deze gezinnen hadden minder dan vijf kinderen. En wat moet je met een wasmachine als je niet eens water hebt (waarvan de aansluiting al gauw 1500 euro kost!!)?

Energiearmoede

Overal in de EU zijn de energieprijzen sterk gestegen, dus ook in Roemenië. Hoewel elektriciteit goedkoper is dan in NL is de prijs per kWh in relatie tot het bruto minimum loon het allerhoogst in Roemenië. Met andere woorden : In Roemenië koop je van je loon de minste aantal kWh, en in Nederland de meeste, wat onderstaande grafiek laat zien.

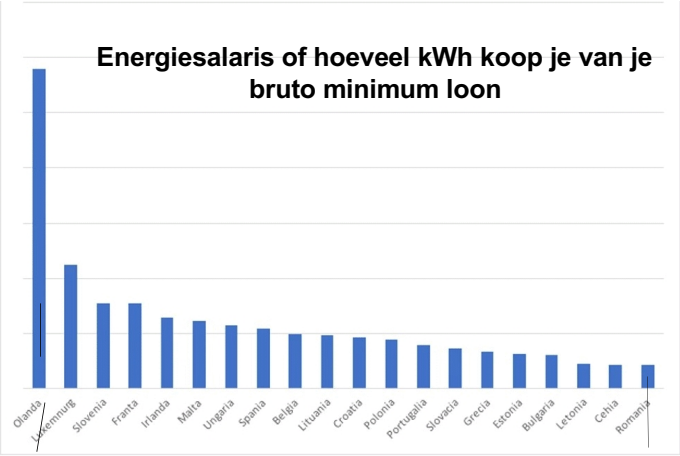

NL **RO**

TEGENSTELLINGEN

Onlangs kregen we in de NL-pers te horen dat de bevolking in één jaar met 191.000 was toegenomen, tot 17,8 miljoen. Gezellig.
We zijn bijna op het niveau van Roemenië, 7x zo groot als Nederland, dat nu op bijna 22 miljoen staat. Als het zo doorgaat gaan we Roemenië zelfs voorbij, want wat is het geval? De bevolking van Roemenië is in een jaar tijd met 0,5 procent **afgenomen**. Om precies te zijn, op 1 juli 2022 woonden er ongeveer 100.000 Roemenen minder in het land dan een jaar geleden. Zo telde de Roemeense bevolking in juli 21,9 miljoen inwoners, volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Maar die 22 miljoen wonen lang niet allemaal in Roemenië**.** Bijna 2,5 miljoen werken in het buitenland, waardoor er feitelijk minder ca. 19,6 miljoen Roemenen in hun eigen land verblijven.
Dat dit de nodige problemen geeft op de arbeidsmarkt zal duidelijk zijn**.** Op de terreinen gezondheidszorg, de bouw, het onderwijs zijn er grote tekorten aan mensen. Iedere aspergesteker of aardbeienplukker uit Roemenië erbij betekent weer een arbeidskracht daar minder. Was het maar zo dat deze mensen vervolgens een mooi bedragje konden overmaken naar hun familie, maar de praktijk is dat velen van hen op een schandalige manier worden uitgebuit, zowel qua beloning als wat betreft huisvesting en sociale zekerheid. Tal van arbeidsbureaus, ook Nederlandse, spelen hierin een heel kwalijke rol. Moderne slavernij, past ook in het slavernijmuseum.

"Je vermoordt ons! Te veel mensen met tuberculose komen uit Roemenië"

Aldus een minister van een West-Europees land tegen **Lucica Ditiu**, longarts en uitvoerend directeur van Stop TB Partnership UN.

Aanleiding tot deze uitspraak waren de TB-cijfers uit Roemenië die tamelijk alarmerend zijn. Het grootste aantal patiënten met TB en multiresistente TB vind je in Roemenië en dat is geen comfortabele positie. In 2019 was de incidentie 39,5 gevallen per 100.000 inwoners (in NL 4,4).
Verbetering van de screening, vooral op drugsgebruikers, daklozen, gevangenen en mensen van het platteland en de zorg dichter bij de mensen brengen moet het opsporen en de behandeling van deze ernstige infectieziekte dichterbij brengen**.** Voorlopig neemt het aantal echter alleen nog maar toe.

Armoede, **ook een ziekte die wordt overgedragen, van generatie op generatie**

STICHTING DIALOOG Holland-Romania
Zwarteweg 24
1412 GD Naarden/ 035 6946320
☛email: stichtingdialooghollandromania@gmail.com
www.stichtingdialoog.com
Bankrek.NL92RABO0343711109
K.v.K. te Hilversum nr. 41195126
St.Dialoog Naarden heeft de ANBI status

COLOFON
Voorzitter
Arda van der Lee
✆035-6562309
Penningmeester
Tjitte van Otichem
✆ 06 38192788
Secretariaat / Contactgezinnen
Maricica Mobach
✆035-6946320
Onderwijsproject
Hans Mobach
✆035-6946320
PR / Redactie Jurnal
Hans en Maricica Mobach

Comité van aanbeveling:
*** Dhr. Sorin Cïrjan** - burgemeester van Râmnicu Sărat
*** Dhr. P. Wind -** rector van Het Nieuwe Lyceum - Bilthoven

Dialoog heeft de ANBI-status:

Giften zijn aftrekbaar voor uw belasting. Dialoog staat bij de Belastingdienst genoteerd als **Stichting Dialoog**, gevestigd te **Naarden**. U kunt dit desgewenst checken via deze link :

https://www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/anbi_zoeken

PERIODIEKE GIFT 100% AFTREKBAAR

Als u regelmatig giften doet aan uw contactgezin of aan een project van Dialoog kunt u overwegen om dit als **periodieke gift in geld** te doen. Deze zijn namelijk voor de volle 100 % aftrekbaar, dus zonder drempel.
De voorwaarden zijn dat u zich voor minimaal 5 jaar vastlegt en u dit via een speciaal formulier bij Dialoog meldt. Een deel van het formulier behoudt u zelf en moet u bij eventuele controle door de Belastingdienst kunnen tonen; ook Dialoog krijgt het formulier. Als u op de site van de Belastingdienst bij 'Zoeken' invult: **'periodieke gift in geld'** kunt u alle nodige informatie krijgen en het formulier downloaden.
Het RSIN-nr van Dialoog (waar om gevraagd wordt) is 807422460.
Een periodieke gift hoeft u niet perse 1x/jaar te doen, u kunt deze ook spreiden over de kwartalen, bijvoorbeeld als u uw contactgezin wilt steunen. Er zijn reeds diverse donateurs die u voorgingen! Neem altijd even contact met ons op voor u de formulieren invult.

Water en licht afgesloten

Van dichtbij mochten we getuige zijn van het corrupte gedrag van ambtenaren en van de administratieve en financiële drempels die voor onze doelgroepgezinnen worden opgeworpen. Blader even terug naar gezin nr.3 van de bouwprojecten, pag. 8. Water en licht waren al een jaar afgesloten bij de fam. Chioru. Daardoor liep de rekening van de boetes astronomisch op. Water steeds bij de buren halen en elektra idem, dat leidde tot steeds meer irritaties. Mijnheer Chioru kon ons bij bouwproject 1 goed helpen en daarom besloten we hem te helpen om weer aan water en licht te komen. We betaalden de boetes en dachten dat het daarmee rond was. Verkeerd gedacht, we zijn in Roemenië. Elektra werd niet aangesloten. Wij met hem naar het bedrijf. Tegengehouden

Krijg het maar weer aangesloten!

bij de poort, na enig geklets mochten we toch naar binnen. De baas "die er over ging" en die Chioru al eerder had gezegd dat als hij € 300 (naast de boetes) neerlegde het allemaal goed zou komen was 'op vakantie in Turkije'. Wij dreigden 'onze advocaat' erop te zetten. De volgende dag was de baas ("u mag dit gesprek niet opnemen") plotseling terug. 'Dit moest via het hoofdkantoor in Buzău'. Dat had hem juist hier naar doorverwezen. Het zou nu volgende week in orde komen. Toen bleek opeens nog wat extra betaald te moeten worden (ca. € 50), met de hand op de factuur bijgeschreven. Het heeft toen nog 2 weken geduurd voor het licht weer aan kon bij de fam. Chioru.

Fijn bericht van een gediplomeerde

Ancuţa Georgiana volgde van 2018-2021 de opleiding Algemene Verpleegkunde aan het college Nicolae Paulescu en werd daarbij (v.a.2019) door Dialoog financieel ondersteund. In 2021 rondde ze de opleiding met succes af. Zij schreef ons dat ze, vanaf september 2021, op de Gezondheidskliniek Sante in Otopeni (bij het vliegveld van Boekarest) werkt als verpleegster. Ze woont er in de buurt met haar verloofde. Ze bedankt Dialoog nogmaals voor de steun, zonder welke het haar niet gelukt was de opleiding te volgen en af te maken.